

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΖΕΤΤΑ Μ. ΜΑΚΡΗ

Βουλευτής Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ – ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα, 11/02/2020

#### ΕΡΩΤΗΣΗ

- ΠΡΟΣ: 1. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Κ. Χατζηδάκη  
2. Υπουργό Εσωτερικών, κ. Π. Θεοδωρικάκο  
3. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης, κ. Μ. Βορίδη  
4. Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών, κ. Κ. Καραμανλή

Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί,

**Θέμα: Ενέργειες για την αποκατάσταση Φράγματος Παναγιώτικου Ν. Μαγνησίας.**

Τα σοβαρά θέματα ασφαλείας κατασκευής του φράγματος Παναγιώτικου, ΒΔ του χωριού Αφέτες Μαγνησίας, που έχουν ως αποτέλεσμα τη σταδιακή του εγκατάλειψη αφού, πλέον, είναι αδύνατη η επιτέλεση του σκοπού για τον οποίο κατασκευάσθηκε, δηλαδή της ύδρευσης του Δήμου Νοτίου Πηλίου, επισημαίνει με αγωνία ο Δήμαρχος Νοτίου Πηλίου, κ. Δ. Μιτζικός. Ο Δήμαρχος, έθεσε τόσο το υφιστάμενο πολιτικό προσωπικό όσο και τις πολιτικές ηγεσίες των αρμοδίων αρχών της χώρας προ των ευθυνών τους, το Σάββατο 8 Φεβρουαρίου 2020, αφού ξενάγησε μαζί με τους αντιδημάρχους του, τους τοπικούς βουλευτές στο Φράγμα, τονίζοντας τις δυσκολίες και ενημερώνοντάς τους για τις ενέργειες που απαιτείται να δρομολογηθούν σε κεντρικό επίπεδο.

#### **ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ**

Το 1988, η τότε Νομαρχία Μαγνησίας ανέθεσε σχετική μελέτη κατασκευής του συγκεκριμένου φράγματος σε μελετητική ομάδα Καθηγητών του ΑΠΘ, με Συντονιστή τον Καθ. Γ. Σούλιο, υπεύθυνο για τα γεωλογικά θέματα, και με συμμετέχοντες τον κ. Περ. Λατινόπουλο, Καθ. Υδραυλικής, και Νικ. Παπαχαρίση, Καθ. Εδαφομηχανικής. Η μελέτη που παραδόθηκε εγκαίρως στη Νομαρχία Μαγνησίας και συνοδευόταν από εγκεκριμένη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, εγκεκριμένα τεύχη δημοπράτησης και εγκεκριμένα σχέδια εκτέλεσης, προέβλεπε κατασκευή φράγματος με αργιλικό πυρήνα στην προσφορότερη και καταλληλότερη θέση.

Και ενώ όλες οι μελέτες είχαν εγκριθεί από τις αρμόδιες αρχές, το Υπουργείο Γεωργίας ανέθεσε, εξ υπαρχής, μελέτη κατασκευής του φράγματος και η Κοινοπραξία μελετητικών γραφείων στην οποία απ' ευθείας ανατέθηκε η μελέτη πρότεινε την τοποθέτηση του άξονα του φράγματος 100 μέτρα κατάντι και τη δομή του φράγματος να περιλαμβάνει ανάντι πλάκα από μπετόν και όχι κλασσικά αργιλικό πυρήνα. Πράγματι, τελικά, το συγκεκριμένο φράγμα, το οποίο είναι λιθόρριπτο φράγμα με ανάντι πλάκα από σκυρόδεμα, ύψους 41μ., μήκους 177 και ωφέλιμη χωρητικότητα 1.620.000 μ<sup>3</sup> νερού και θεμελιώθηκε σε υψόμετρο 136 m, πάνω σε μεταμορφωμένα πετρώματα γνευσιοσχιστολίθων, δημοπρατήθηκε από την Περιφέρεια Θεσσαλίας και κατασκευάσθηκε το χρονικό διάστημα 1999 έως 2004. Διευθύνουσα Υπηρεσία Κατασκευής του φράγματος ήταν το Τμήμα Εποπτείας Υδραυλικών Έργων της ΔΕΚΕ της Περιφέρειας Θεσσαλίας, ανάδοχος κατασκευής ήταν η εταιρεία ΕΡΓΟΚΑΤ ΑΕ, ενώ το έργο υλοποιήθηκε με ευθύνη της Περιφέρειας Θεσσαλίας και τεχνικό σύμβουλο την ειδική υπηρεσία της ΔΕΗ (ΚΕΨΕ Θεσσαλίας), η οποία και ανέλαβε την διαχείριση του έργου. Κατάντι του φράγματος κατασκευάσθηκε διυλιστήριο και κλειστός αγωγός μεταφοράς του νερού.

Ατυχώς, όπως αποδείχθηκε από την ολοκλήρωση της κατασκευής του μέχρι σήμερα, υπάρχουν υπόγειες διαρροές νερού στο φράγμα με αποτέλεσμα η λειτουργία του να καθίσταται σχεδόν αδύνατη. Συγκεκριμένα, στον εξωτερικό μανδύα του φράγματος υπάρχουν ήδη δεκαπέντε ρηγματώσεις οι οποίες μεγαλώνουν αργά και σταθερά. Οι ρηγματώσεις αυτές δημιουργούνται όταν αυξομειώνεται η στάθμη του νερού εξαιτίας της αλληλεπίδρασης που δημιουργείται με τα τοιχώματα του φράγματος και ειδικότερων τεχνικών αμελειών που αναφέρονται ειδικά στο πόρισμα της ΓΕΩΤΕΕ.

Συγκεκριμένα, στις 22 Ιανουαρίου 2015, παραδόθηκε πόρισμα του ΓΕΩΤΕΕ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, στον Δήμο Ν. Πηλίου, στις Περιφερειακές Ενότητες Βόλου – Β. Σποράδων και στην ΠΕΔ Θεσσαλίας, το οποίο υπογράφουν: ο Ομότιμος Καθηγητής ΑΠΘ Γ. Δημόπουλος, ο κ. Δ. Πάτρας, Γεωλόγος, και ο κ. Σ. Βαλκανιώτης, Γεωλόγος.

Σύμφωνα με το πόρισμα, το φράγμα αντιμετωπίζει θέματα ασφαλείας από τον τρόπο που κατασκευάσθηκε καθώς έγινε «επισφαλής θεμελίωση μίας άκαμπτης κατασκευής (από σκυρόδεμα) σε έντονα διαρρηγμένη και αποσαθρωμένη βραχώμαζα» αλλά «και από την ατελή στεγανοποίηση του υποβάθρου θεμελίωσης του φράγματος και των αντερεισμάτων του που οδήγησαν σε σημαντικές απώλειες νερού (διαρροές) μειώνοντας σημαντικά την ωφέλεια της κατασκευής μέχρις και της πιθανής πλήρους εγκατάλειψής του». Επιπλέον, στο πόρισμά τους οι ειδικοί επιστήμονες υπογραμμίζουν «τον κίνδυνο θραύσης του φράγματος εξαιτίας της παρουσίας ακόμη και σήμερα στο αριστερό αντέρεισμα του φράγματος της έρπουσας αυτής, ασταθούς, ολισθαίνουσας, μάζας». Ακόμη, διαπιστώνουν ότι υπήρξε

*«αναποτελεσματική και ελλιπής στεγανοποίηση της βραχομάζας κάτω από τη θεμελίωση του πλίνθου του φράγματος» ενώ χαρακτηρίζουν «πλημμελή, επιπόλαια και αντιεπιστημονική τη συμπεριφορά των εμπλεκομένων με την επίβλεψη και την παρακολούθηση του έργου του φράγματος Παναγιώτικο με προεξάρχοντα τον τεχνικό σύμβουλο του έργου (ΔΕΗ)».*

Τέλος, από το πόρισμα προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

1. Κακώς έγινε η αλλαγή του σχεδιασμού του φράγματος από «χωμάτινο με ζωνώδη δομή και αργιλικό πυρήνα» σε «λιθόρριπτο με ανάντι πλάκα από σκυρόδεμα».
2. Το φράγμα λειτουργεί μέχρι και σήμερα με τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που συντάχθηκε και εγκρίθηκε για τη θέση και τον σχεδιασμό που πρότεινε η ομάδα μελετητών του ΑΠΘ και όχι για το υφιστάμενο φράγμα αφού δε συντάχθηκε και δεν εγκρίθηκε ποτέ νέα ΜΠΕ με τις προδιαγραφές του νέου φράγματος. Το κατασκευασθέν φράγμα λειτουργεί μέχρι και σήμερα χωρίς περιβαλλοντική αδειοδότηση και χωρίς υδραυλική μελέτη ακαριαίας θραύσης του Φράγματος.
3. Οι πολύ σημαντικές ετήσιες διαρροές νερού που ανέρχονται σε  $1,3 \times 10^6 \text{ m}^3$  έχουν ελαχιστοποιήσει έως εξαφανίσει την ωφέλιμη χωρητικότητα του Ταμιευτήρα και την ωφέλεια του φράγματος, γεγονός μη αντιστρέψιμο με κανένα έργο παρέμβασης και βελτιστοποίησης.
4. Στο αριστερό (νότιο) αντέρεισμα του Φράγματος εξακολουθεί να υπάρχει, χωρίς να αντιμετωπίζεται, μία ολισθαίνουσα μάζα από κακής ποιότητας βραχώμαζα η οποία εξακολουθεί να έρπει σε επιφάνεια ολίσθησης που διέρχεται από τον πόδα του φράγματος και ωθεί το σώμα του προς τα κατάντι επισπεύδοντας την πιθανή θραύση του.
5. Δεν είχαν εντοπισθεί οι δύο επικίνδυνες κατολισθαίνουσες περιοχές στα δύο αντερείσματα του φράγματος. Η μη αντιμετώπιση του κινδύνου αυτού στο δεξιό αντέρεισμα και η μη λήψη έγκαιρα μέτρων αποτροπής του κινδύνου, οδήγησε άμεσα με την έναρξη των εκσκαφών για τη θεμελίωση του υπερχειλιστή στην ενεργοποίηση έντονων κατολισθήσεων και καταπτώσεων βράχων, η αντιμετώπιση των οποίων και η αποκατάσταση ισορροπίας του πρανούς επιβάρυναν πρόσθετα το ελληνικό δημόσιο.

Δεδομένου ότι, το φράγμα Παναγιώτικου έχει ως στόχο την υδροδότηση της περιοχής του Νοτίου Πηλίου και, συνεπώς, αποτελεί εξαιρετικά σημαντικό έργο για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών της συγκεκριμένης περιοχής:

ΕΡΩΤΩΝΤΑΙ ΟΙ κ.κ. ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. Προτίθενται να προβούν στην εκπόνηση μελέτης προκειμένου να αξιολογηθεί η υφιστάμενη κατάσταση ασφαλείας του συγκεκριμένου φράγματος και εάν ναι, ποιοι θα είναι οι πόροι χρηματοδότησής της και ποια δημόσια αρχή θα είναι η επισπεύδουσα;
2. Σε ποιες ενέργειες προτίθενται να προβούν για τη θεραπεία αποκατάστασης του φράγματος;
3. Είναι δυνατή η χρηματοδότηση των απαιτούμενων γεωτεχνικών και στατικών μελετών προκειμένου ο Δήμος Ν. Πηλίου, ως ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης να προβεί στην ανάθεση της εκπόνησής τους;
4. Ποιοι είναι οι στόχοι για τη μακροπρόθεσμη διαχείριση υδάτινων πόρων στο πλαίσιο μιας αειφόρου ανάπτυξης για την ευρύτερη περιοχή του Πηλίου;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Ζεττα Μ. Μακρή